

Jakob, Heinrich Dierenarts, leraar/hoogleraar in de algemene geneesleer, de geneesmiddel- en vergiftleer en de kliniek aan de Rijksveeartsenijschool, later Veeartsenijkundige Hoogeschool, resp. Faculteit der Veeartsenijkunde te Utrecht. Oprichter van de Kliniek voor Kleine Huisdieren.

(15 Juli 1874 te Wörnitz-Ostheim in Beieren - 26 augustus 1941 te Nördlingen in Beieren)

Zoon van Gottfried Jakob, onderwijzer en dichterdijk folklorist en Babette Körber, onderwijzeres.

Jakob bleef ongehuwd. In 1921 verkreeg hij de Nederlandse nationaliteit.

Opleiding

Na de Elementarschule volgde hij het gymnasium (Sankt Anna Gymnasium) in Augsburg.

Vervolgens studeerde hij aan de Tierärztlichen Hochschule in München, waar hij in 1896 het einddiploma behaalde.

Loopbaan

Na zijn dienstitijd bij de cavalerie (Prinz Karl von Bayern-regiment) en na twee korte werkperiodes bij de slachthuizen van Ludwigshafen en Pforzheim, vervulde hij vanaf 1 juli 1900 een assistentschap bij prof. Schlampp, internist aan de veterinaire hogeschool te München. In 1901 legde hij het 'Kreisexamen' af en in 1902 promoveerde hij te Bern op een dissertatie, getiteld: Experimentelle Untersuchungen über die diuretische Wirkung des Theobrominum – Natrio-aceticum (Agurin) und dessen praktische Verwertung in der Tiermedizin. In 1904 vestigde hij zich als practicus in München. Zijn patiënten waren voornamelijk kleine huisdieren, en daarnaast paarden en dierentuindieren. Door zijn publikaties vestigde hij zijn naam in vakkringen. In 1911 aanvaardde hij de benoeming tot leraar aan de Rijksveeartsenijschool (vanaf 1918 hoogleraar aan de Veeartsenijkundige Hoogeschool, resp. Faculteit der Veeartsenijkunde) in Utrecht. De leeropdracht luidde: 'de algemeene geneesleer, de geneesmiddel- en vergiftleer en kliniek'. In 1916 werd hij aangezocht voor een leerstoel in Gent en in 1923 voor een leerstoel in Leipzig. Hij bleef Utrecht echter trouw tot 1929 toen hij de leerstoel interne ziekten aan de Hessische universiteit te Giessen aanvaardde. In Juli 1939 werd hem emeritaat verleend.

Verdiensten

Onder zijn leiding kwam in Utrecht een Kliniek voor Kleine Huisdieren tot stand; eerst in een noodgebouw, vanaf 1923 in moderne nieuwbouw. Jakob had als een van de eersten het besef dat de ontwikkeling van de automobiel de stadsdierenartsen zou dwingen zich te richten op de geneeskunde van gezelschapsdieren. Hij heeft, als buitengewoon toegewijd docent, de aandacht en de waardering van de veterinaire studenten voor dit vakgebied weten te ontwikkelen. Ook was hij in staat zijn ethische opvatting van het diergeneeskundig handelen over te brengen.

Nauwgezette clinicus als hij was, bracht hij steeds de bij de patiënt waargenomen symptomen in samenhang met laboratoriumuitslagen en sectiebevindingen. Zijn interesse in de farmacologie was al voor zijn benoeming in Utrecht gebleken. Hij heeft door de economische recessie het farmacologisch en toxicologisch onderzoek niet die omvang kunnen geven die hij gewenst had. Zijn grote belangstelling en betekenis voor de veterinaire oftalmologie is ook in het buitenland niet onopgemerkt gebleven. Zijn meest vruchtbare wetenschappelijke produktie heeft hij in zijn Utrechtse tijd geleverd.

Publicaties

Monografieën en leerboeken

Diagnose und Therapie der inneren Krankheiten des Hundes, einschliesslich der Haut-, Augen- und Ohrenerkrankungen sowie einiger chirurgischer Leiden. Stuttgart 1913; 2. Aufl., 1924 (onder de titel : Innere Krankheiten des Hundes, einschliesslich der Haut-, Augen- und Ohrenerkrankungen, sowie einiger chirurgische Leiden);

Tierärztliche Augenheilkunde, Berlin 1920;

Tierärztliche Pharmakotherapie. Berlin, 1922; Diergeneeskundige Pharmacotherapie, onder medewerking van A. Klarenbeek, Utrecht 1923;

Allgemeine Therapie unter besonderer Berücksichtigung innerer Krankheiten, für Tierärzte und Studierende der Tiermedizin, Stuttgart 1932.

Bijdragen:

‘Anomalien des Sehorgans’ in: Lehrbuch der pathologischen Anatomie der Haustiere von Th. Kitt. 3. Aufl. Stuttgart, 1905/1906, 4. Aufl. 1910/1911, 5. Aufl. 1921/1927;

95 bijdragen, in: Tierheilkunde und Tierzucht, eine Enzyklopädie der praktischen Nutztierkunde. Hrsg. v. Valentin Stang en David Wirth. Berlin, 1926-1932;

‘Pathologische Anatomie des Auges der Tiere’ In: Ergebnisse der Allgemeinen Pathologie und Pathologische Anatomie des Menschen und der Tiere. Bd. 22, 1927. 111 S.

Als 'native speaker' heeft hij de Duitse vertaling, cq redactie van de publikaties van de zijn dankbare Utrechtse collega's meerdere malen voor zijn rekening genomen; o.a. Handbuch der Geflügelkrankheiten und der Geflügelzucht. Hrsg. van T. van Heelsbergen. Stuttgart, 1929 en H.M. Kroon's Die Lehre der Altbestimmung bei den Haustieren. Hannover, 1921.

Lijsten in: Een eeuw veeartsenijkundig onderwijs. Utrecht, 1921. p. 161-162 en Publikaties en dissertaties 1921-1971 (Samenst. A. Mathijssen). Utrecht, 1981. p. 214-220, 235, 272, 276.

Biografie

H. M. Kroon, A. Klarenbeek en H. Veenendaal. [Ten afscheid]. Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 57, 441-445, 1930;

A. Klarenbeek, ‘In memoriam Prof. Dr. H. Jakob’ Ibid., 68, 939, 1941; Berliner und Münchener tierärztliche Wochenschrift, S. 476, 1941;

J. Boessneck, in: Neue Deutsche Biographie, Bd. 10, 320-321, 1974.

L.Z. Saunders and L.F. Rubin. Ophthalmic pathology. Basel: Karger, 1975. p. 11.

I.M.E. Boor-van der Putten. 75 Jaar geneeskunde van gezelschapsdieren in Nederland. Hfdst. 4. Utrecht, 1986.

(I.M.E. Boor-van der Putten)